

Opschrift

Vergadering van 12 oktober 2022

Nummer: 2022_MV_00528

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Fourat Ben Chikha: Pilotprojecten in aanpak lerarentekort

Raadslid(-leden):

Fourat Ben Chikha - Groen

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In de commissie OWP van 14 september hebben we het gehad over de stand van zaken met betrekking tot het lerarentekort in onze stad. Dit is een heel belangrijk thema, want zonder een leerkracht voor de klas zullen onze kinderen en jongeren natuurlijk niet tot leren komen. Uit uw antwoord, schepen Willaert, begreep ik dat de situatie binnen het Stedelijk Onderwijs Gent op 1 september er voorzichtig positief uitzag en er “slechts” voor iets meer dan 1 procent van de opdrachten nog geen leerkracht gevonden was. Tegelijkertijd gaf u aan dat het tekort ook de vorige jaren zich vooral liet voelen in de loop van het schooljaar, als er leerkrachten uitvallen en er geen vervangers gevonden kunnen worden.

In uw antwoord vermeldde u ook kort twee pilotprojecten die door ons Stedelijk Onderwijs Gent werden ingediend, in antwoord op de oproep van de bevoegde minister. Bedoeling was om te gaan experimenteren om oplossingen te zoeken voor het lerarentekort. Het was evenwel nog onzeker of de ingediende projecten goedgekeurd zouden worden.

Vraag:

1. Wat is de stand van zaken van het aantal openstaande vacatures binnen ons Stedelijk Onderwijs op 30 september?
2. Is er inmiddels nieuws of de ingediende pilotprojecten goedgekeurd werden?
3. Op welke manier zouden deze pilotprojecten kunnen bijdragen aan het bestrijden van het lerarentekort?

Antwoord

Het klopt inderdaad dat de collega's van ons Stedelijk Onderwijs op het einde van september opnieuw een 'foto' hebben genomen van het aantal openstaande plaatsen. Eind september zag de situatie er op de scholen van ons stedelijk onderwijs er als volgt uit:

In onze **basisscholen** stond

- geen enkele *jaaropdracht* meer open.
- Er waren 3 vacatures voor *langdurige vervangingen*
- Voor het lerarenplatform (de vervangingspool voor leerkrachten basisonderwijs) stonden er wel nog vacatures open.
 - Het feit dat er dus nog vacatures zijn in de vervangingspool, zorgt er voor dat onze basisscholen in moeilijkheden komen om *korte afwezigheden* (<10 dagen) van leerkrachten op te vangen.
 - Veel scholen trachten dergelijke korte vervangingen binnen het schoolteam op te vangen.

Dit zorgt er enerzijds voor dat we overkoepelend geen accuraat zicht hebben op het aantal korte vervangingsvragen.

En anderzijds weegt dit, voor scholen waar er veel korte afwezigheden zijn, zwaar door op de schoolorganisatie. Die melding geven de scholen ons.

Voor het **secundair onderwijs**

- Wat de *langdurige vervangingen en de jaaropdrachten* betreft: daarover geven de collega's aan dat er dagelijks verschillende vacatures gepubliceerd worden, maar dat er dagelijks ook vacatures ingevuld worden. Elke foto is dus een momentopname.
 1. We kunnen dit verklaren- het is ook net in het nieuws geweest- door het feit dat het lerarentekort ervoor zorgt dat leerkrachten kunnen kiezen tussen de vacatures, om zich te 'verbeteren'. Voor de individuele leerkracht in kwestie is dat een goede zaak, maar voor de schoolorganisatie is dat niet evident. En het verstoort ook telkens de continuïteit van het leertraject van leerlingen.
 2. De momentopname van eind september toont aan dat er op dat moment 10 vacatures (van meer dan 10 dagen) openstonden in het stedelijk secundair onderwijs: sommige voor enkele maanden, andere tot het einde van het schooljaar. Alle vakken komen aan bod in deze lijst. Het is niet zo dat een bepaald er een bepaald vak uitspringt.
- In de secundaire scholen is het zo dat leerkrachten die *minder dan 10 dagen* afwezig zijn niet vervangen kunnen worden. Scholen gaan dan op zoek naar een alternatief, vb door leerlingen studie te laten volgen.
 1. We krijgen melding van grotere aantallen korte afwezigheden en directeurs die met de handen in het haar zitten om dat op te vangen. Het zijn deze korte afwezigheden die momenteel de grootste impact hebben.
 2. 1 korte afwezige kan misschien opgevangen worden. Meerdere korte afwezigheden samen belemmeren kwalitatief onderwijs.

De aantallen die ik vermeld lijken misschien niet hoog, maar we moeten voor ogen houden dat het hier gaat over 8 secundaire stedelijke scholen. 10 langdurige vacatures op 8 scholen zijn 1,25 afwezige leerkrachten per school. Ge zult maar de leerling zijn die een heel jaar geen leerkracht PAV (Project Algemene Vakken) heeft. Ge zult maar een

directeur zijn die voortdurend moet schakelen en oplossingen moet zoeken. Ik denk dat dit ogenschijnlijk lage cijfer alleszins het probleem niet kan minimaliseren.

En zoals gezegd zit het allergrootste probleem bij de kortdurende afwezigheden die niet opgevangen kunnen worden. Zij hebben een grote impact op leerlingen en scholen! _

Wat uw vraag naar de pilootprojecten betreft:

daarover ben ik heel blij te kunnen meegeven dat de twee projecten die vanuit het Stedelijk Onderwijs Gent (SOG) werden ingediend, inmiddels allebei goedgekeurd werden door de Vlaamse regering.

Aangezien de meeste projecten afwijkingen van de regelgeving vragen, moeten de projecten de komende weken het besluitvormingsproces doorlopen. Daarna zullen de betrokken scholen meer informatie ontvangen over de verdere stappen.

En tot slot ga ik graag even in op uw vraag op welke manier deze projecten aan het lerarentekort zullen werken.

De overkoepelende doelstelling van beide projecten is om **werktevredenheid en motivatie** te verhogen, ziekteverzuim te verlagen en voldoende ruimte te creëren voor **professionalisering en zelfontplooiing**.

- Voor het basisonderwijs zullen we met een alternatieve schoolorganisatie experimenteren. Concreet voorzien we structureel tijd in de schoolopdracht, zodat er aan regelmatige, diepgaande professionalisering en kennisdeling kan gedaan worden tijdens de schooluren. We willen hiermee de werklast na de schooluren verminderen waardoor een betere work-life balans ontstaat. We stimuleren hierdoor een professionele leergemeenschap op school waarin leerkrachten collectief bijleren.
- Voor het secundair onderwijs experimenteren we met een flexibele en autonome invulling van de schoolopdracht. We willen breder kijken dan het aantal te presteren lestijden en vertrekken vanuit de talenten en interesses van elke leerkracht. We starten bij het takenpakket van een leerkracht, dat natuurlijk veel meer omvat dan strikt het aantal uren voor de klas en willen de mogelijkheid bieden om door te groeien in zijn/haar talent(en) binnen de loopbaan.

Ik geef hierbij graag een concreet voorbeeld. Dat kan bijvoorbeeld gaan over een leerkracht secundair onderwijs die in het 1^e semester een aantal uren meer lesgeeft en op die manier de kans krijgt om binnen zijn vak diepgaander rond een bepaald project te werken. Wat betekent dat aangezien die leerkracht wat meer uren lesgeeft in het 1^e semester, een ander leerkracht wat minder uren les kan geven. Die kan dan in de vrijgekomen uren bijvoorbeeld bijscholing volgen of een lessenspakket voorbereiden. In het 2^e semester kunnen die twee leerkrachten bijvoorbeeld de switch maken.

In het basisonderwijs zou het bijvoorbeeld kunnen zijn dat leerkrachten vrij geroosterd kunnen worden want er zijn ook andere partners aan onderwijs verbonden die ervoor kunnen zorgen dat leerlingen einddoelen bereiken.

We hebben drie schooljaren om dit project uit te voeren. Het zal zaak zijn om dit in het eerste schooljaar samen met de scholen (5 basisscholen en 2 secundaire scholen) op maat uit te werken. En dat dan te kunnen implementeren volgend schooljaar en het schooljaar daarop.

Deze week lasen we nog in de krant dat er nu al 1 op de 3 startende leerkrachten afhaakt binnen de eerste vijf jaar. In onze pilootprojecten zouden scholen meer rekening kunnen houden met de context: gaat het over een startende leerkracht of iemand met jaren

ervaring? Is iemand sterker in het ontwikkelen van digitaal lesmateriaal, terwijl een andere leerkracht daar veel meer moeite mee heeft?

Kortom: we willen in de organisatie van een school meer kunnen werken op maat van elke leerkracht en op die manier meer ruimte creëren om samen te werken en te leren van elkaar.

Het komende schooljaar zullen de beide projecten verder voorbereid worden, om de twee daaropvolgende schooljaren te lopen. Ik zal u hierover zeker op de hoogte houden. Soms blijft het nog wat abstract, maar dat is ook omdat we het nog concreet vorm moeten geven samen met de scholen. Er staan een aantal scholen te popelen om hiermee van start te gaan. Dit project zal samen worden ontwikkeld. Ik hou jullie daar zeker graag verder vanop de hoogte.

Collega Bouve, inderdaad de vorige keer hadden we het al over het duaal lesgeven. Ik heb toen gezegd dat dat iets is wat me interesseert en dat we dat zeker verder kunnen bekijken. We zijn een maand verder. Het is goed dat u me daar aan herinnert collega Bouve. Ik stel voor dat we daar nog eens op terug komen. Ik zou me eens moeten informeren of daarin ondertussen al verder stappen rond gezet zijn, maar ik verzeker u dat we geen enkele kans laten liggen als we kunnen om het lerarentekort tegen te gaan. Ik kom daar zeker nog graag op terug en ik reken er op dat u me daar zeker nog aan herinnert.
